

POINT OF VIEW INTERNATIONAL

Karen Hammer ▼

03/02-2018 |

Picassos keramikkunst på Louisiana

UDSTILLING – På Louisiana kan man ikke få nok af Picasso. Nu kommer han igen for syvende gang med udstillingen Picasso Keramik. Ved pressemødet onsdag d. 31. januar omtalte Poul Erik Tøjner ham som ”vores huskunstner”. Allerede i 1968, da Picasso stadig levede og teoretisk set kunne have været til stede, viste Louisiana for første gang hans mange spændende malerier. Siden kom der flere udstillinger, hvor man fokuserede på særlige perioder eller temaer i hans samlede værk.

Måske har der hist og her gennem årene været et enkelt stykke keramik med – tidligere vidste man jo ikke så meget om den del af hans oeuvre, som dog omfatter 4000 keramiske unikaværker skabt gennem 25 år. Nu præsenteres vi så for en tidligere ret upåagtet del af Picassos liv og virke: Hans betagelse og eksperimenter med et for ham nyt materiale – ler – og dets muligheder.

Pablo Picasso var utvivlsomt en af det 20. århundredes største kunstnere. Han blev født i Malaga i Spanien i 1881; flyttede meget tidligt til Frankrig, tilbragte sine mange sidste meget kreative år i Sydfrankrig og døde først i 1973 i en alder af 91 år. Han var en meget alsidig og engageret kunstner, der spredte sine interesser vidt.

Picasso fornyede keramikkunsten uden at afvise dens nedarvede traditioner; han flyttede kunstformen ud i en ny retning og udvidede dens muligheder

I 1914 lugter han igen lidt til keramikken ved sammen med André Derain at male på keramiske kakler, og fortsætter så ind i sin neoklassiske periode 1918-25, hvor han møder den spanske keramiker Joseph Llorens Artiga – og gifter sig for første gang. Kun de sidste to af Picassos fem ”koner” har betydning for Louisianas nye udstilling, så jeg vil nøjes med at omtale Francoise Gilot, som han får to børn med og lever med gennem ti vigtige år, 1943–53, og Jacqueline Roque, som han træffer i Vallauris i Sydfrankrig.

Den surrealistiske periode falder i årene 1925-37 og kulminerer med udstillingen af storværket *Guernica* på Verdensudstillingen i Paris 1937. Jeg kan forestille mig, at nazisterne ikke har været alt for begejstrede for hans kunstneriske kommentar til

Pablo Picasso

Femme à l'amphore, okt. 1947-48

Kvinde med amfora

Musée national Picasso-Paris

© Succession Picasso/ VISDA 2018

Foto: RMN-Grand Palais (Musée national Picasso-Paris) /Gérard Blot.

deres samarbejde med Francos styre og bombningen af den lille spanske by af samme navn, men de rørte ham ikke på trods af, at han under hele besættelsen blev boende i Paris.

Maleriet hænger i dag – godt bevogtet – på Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía i Madrid, hvor jeg så det i november måned 2017.

Picasso startede sin kunstneriske karriere meget tidligt: I 1900 så han i Paris Jean Gauguins keramiske værker og skabte i 1902 sit allerførste – og i mange år eneste – keramiske værk, lerskulpturen *Siddende kvinde*.

Interessen var vakt, men hans nysgerrighed strakte sig ikke længere end til nogle møder med Paco Durio i 1906 om keramiske teknikker. Han udviklede sig som maler med lynets hast fra den blå periode 1901-03 over den rosa periode 1904-06 til den kubistiske periode 1909-14. Nu blev han bemærket: I kunst kredse var man i 1907 rystet over hans store abstrakte maleri *Frøkenene fra Avignon*! Noget lignende var aldrig set tidligere.

Sommer i Vallauris

Keramikperioden starter i sommeren 1946, hvor Picasso sammen med en ven besøger en keramikudstilling i Vallauris, og der træffer ejerne af pottemagerværkstedet Madoura. Suzanne og Georges Ramié inviterer ham til at deltage i en workshop, hvor han laver et par skulpturer. Han bliver så begejstret for mødet med leret, og de muligheder dette nye materiale kan tilbyde, at han vender tilbage året efter sammen med sin kone Françoise Gilot. Krigen er ovre, han er nyforelsket og fuld af energi og kaster sig helt og fuldt ud i noget nyt og spændende. Han køber hus i Vallauris og får fra 1948 en fast plads i værkstedet, hvor han eksperimenterer med former og glasurer.

Kopier af Picassos prototyper bliver solgt som Edition Picasso. I de første år var priserne små, men efter hans død i 1971 strøg de til tops

Suzanne Ramié, der er uddannet i Sèvres, har en solid viden om de store keramiske traditioner fra oldtidens etruskere, grækere og cyprioter, og hun støtter ham i hans ideer om design og sætter ham ind i de nye keramikteknikker. Han er lykkelig for at kunne arbejde i fred i Vallauris, hvor næsten ingen kender til hans berømmelse. For Madoura-værkstedet får Picassos arbejde den økonomiske betydning, at han til gengæld for sit forbrug af materialer og værkstedets faciliteter indvilliger i, at Georges Ramié må producere (i begrænset omfang) kopier af Picassos prototyper, der bliver solgt som Edition Picasso. I de første år var priserne små, men efter Picassos død i 1971 strøg de til tops.

Da Picasso i 1947 vendte tilbage til Vallauris fra Paris, medbragte han mange sider med designskitser, hvor han med base i de dagligdags kander, vaser og tallerkener, som værkstedet producerede til alment salg, havde skabt forskellige former for kvindefigurer, enkelte tyre og en morsom krukke med en *Mand i jakkesæt*. I et særligt lille rum midt i Louisianas keramikudstilling kan tilskueren studere nogle af disse designskitser.

Oeil et taureaux, 20.5.1957

Øje og tyre

Musée national Picasso-Paris

© Succession Picasso / VISDA 2018

Foto: RMN-Grand Palais (Musée national Picasso-Paris) / Béatrice Hatala.

Picasso var ikke interesseret i at skabe sine kunstværker fra bunden og ønskede ikke at lære at dreje. Han indledte et tæt samarbejde med Madoura-værkstedets drejer Jules Agard, der efter Picassos ønske afleverede de endnu våde lerkrukker til ham, så han kunne forme det våde materiale til de figurer, han ønskede. Picasso arbejdede med endnu et par af værkstedets kunstnere, der

omhyggeligt

malede de ønskede figurer på tallerkener og fade. På udstillingen ses adskillige slanke kvindefigurer eller kvindevaser, hvor Picasso har hevet og foldet det våde ler, så den oprindelige vase har fået barm og hoved og nogle tilmed et par lerpølser tilsat som arme. En yndig lille hvid kvinde – en Tanagra-figur fra 1947-48 – kan beundres som et meget vellykket resultat af denne fremgangsmåde.

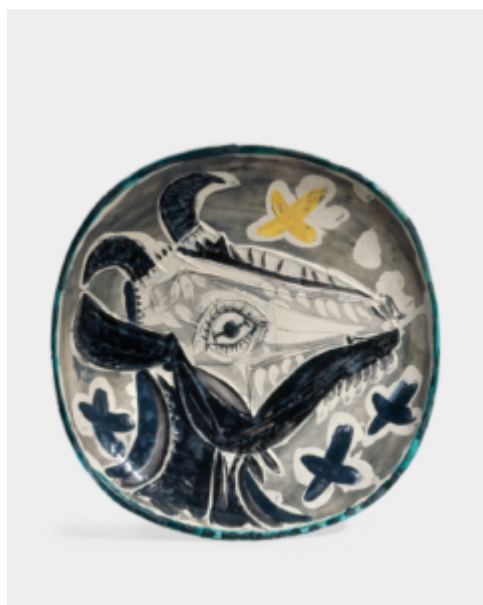
Poul Erik Tøjner: "Picasso er en fantastisk tænkemaskine. Vital og generøs. Han får os til at indse, at kunst er materiale – og så noget andet"

Heraf kan man også forstå, at Picasso var meget interesseret i Antikkens kulturer – Tanagra fra 400-tallet – og villigt lod sig inspirere. I disse år var der andre som Dufy, Chagal og Léger, der tegnede og malede på tallerkener, men de tegnede bare, medens Picasso tegnede, så objektet blev et andet. Hans mange små skåle og fade med tegninger af tyrefægtninger ses ikke længere som en skål etc.: de er blevet levende, det er som om vi selv står midt i oplevelsen.

Som Poul Erik Tøjner udtrykte det: "Picasso er en fantastisk tænkemaskine. Vital og generøs. Han får os til at indse, at kunst er materiale – og så noget andet!? Der er en spænding mellem materialet og billedet. Han skaber en helt ny billedverden, som vi kan tage med os hjem".

Louisianas udstilling er overvældende

Der er 160 keramiske værker på Louisianas udstilling. Det er overvældende og spændende at opleve, hvordan han "klistrer" forskellige krukker og vaser sammen, så de bliver til mennesker eller dyr. Han laver antropomorfe og zoomorfe keramikskulpturer som *Tyr med gule banderillas* eller *Rytter* eller *Fisk*, 1951. Et par smukke kander er blevet til *Fugl*, 1947-48 og *Hænder der holder en and*, 1950-51. Jeg er dybt begejstret for den store blåbemalet krukke *Insekt*, fra 1951, der oprindeligt er skabt som en "gus", dvs. en provencalsk eddikebeholder, hvor et reb kan trækkes igennem krukens seks håndtag, så den kan hænges på væggen. Picasso fornyede

Pablo Picasso
Tête de chèvre, 1956
Gedehoved
Privateje

keramikunst uden at afvise dens nedarvede traditioner; han flyttede kunstformen ud i en ny retning og udvidede dens muligheder.

© Succession Picasso / VISDA 2018.

Og så kommer vi til dyrene, for de er til stede i massevis. Picasso elskede at kommunikere med dyr.

Han havde en tam ged, Esmeralda, hjemme hos familien, så gederne findes som skulpturer og på tallerkener. Han havde også en tam ugle, og de findes på kakler, tallerkener, som skulpturer med menneskeansigter – og lavet af omvendte krukker som den meget charmerende lille sorte *Ugle 30.12.1949* og den mere anonyme *Ugle 1947-53* eller den heltegnede *Ugle 27.3.1957*, der står og ser på os midt på et spansk fad.

Disse spanske fade blev i 1857 specielt fremstillet til Picasso efter arabisk forbillede; det har en buet ophøjet midte, som hos uglen ligger ved maven og hos *Tyrehoved 1957* ligger under øjnene, hvilket jeg finder meget raffineret. Udstillingen viser også adskillige legemsstore duer og flere fisk på spanske tallerkener.

Fornemt illustreret katalog

Det er ikke til at komme nemt fra at anmelde Picasso Keramik-udstillingen. Den er stor, imponerende og undertiden sjov. Det anbefales at læse det grundige Louisiana-katalog, der gør rede for mange af de opfindsomme og spændende teknikker, Picasso brugte, og som man kun som professionel rigtig vil fange men får forklaret her.

Kataloget er fornemt illustreret og rummer kun meget lidt om Picassos andet kunstneriske liv. Man kan glæde sig over en yndig *Havfrue*-kande fra 1957 og et par fine tripoid-vaser med kvindeansigter fra 1950.

Ansigtet er Françoise Gilot; hun tog børnene med tilbage til Paris i 1953 og skrev sine erindringer i 1964, *My Life With Picasso*, hvor man måske kan blive klogere på den store kunstner. Hun var hos ham, i den spændende og sikkert også lykkelige tid, da han skiftede fra maleri til ler.

Han faldt i 1952 for den fraskilte Jacqueline Roque, der havde tilbragt fire år som hustru til en koloniembedsmand i Øvre Volta. Hun havde afrikanske veninder og bragte indsigt i afrikansk kultur og adskillige afrikanske kunstværker med ind i ægteskabet. Det kan ikke have undgået at præge den store nysgerrige kunstner. Selv oplevede jeg Øvre Voltas overvældende venlige befolkning i 1984, få måneder inden, landet blev omdøbt Burkina Faso.

PICASSO KERAMIK
Louisiana
1.2.2018 – 27.5.2018

Louisiana markerer begyndelsen på sit 60 års jubilæumsår med en præsentation af Pablo Picassos originale keramiske arbejder. Med mere end 160 værker fra årene 1947-1964 er der tale om den første store udstilling i Skandinavien af en knap så kendt side af denne højt skattede kunstners virke.

Hovedfoto: Picasso arbejder på fadet "Picador et torrero" på Madoura-værkstedet i Vallauris, 23.3.53. Photo: Edward Quinn. © Succession Picasso/ VISDA 2018.

Kategorier

Kultur og Medier

Tags: [Louisiana](#), [Pablo Picasso](#), [Picasso Keramik](#)